

Tekst gwarowy — Miłobądz 4

Autor: Aleksandra Krawczyk-Wieczorek

Nagrali: Piotr Dąbrowski, Izabela Bogno, Adrianna Janusz, Tomasz Kupiecki, 29.10.2006. Przepisała i opracowała Aleksandra Krawczyk-Wieczorek, weryfikacja — Halina Karaś.

Informator: Brunon Skibowski. Ur. w 1926 r. w Dąbrówce w pow. tczewskim. Rodzice byli chłopami, pochodzili z okolic Skarszewów (powiat Starogardzki). Informator ma wykształcenie zawodowe (ślusarz). Służył w Wehrmachcie. Po wojnie pracował w Fabryce Przędzalni Samochodowych „Polmo” w Tczewie. Żona informatora pochodzi z Wilunia, z rodziny robotniczej.

Wisła i jeziora {vm}T677.mp3|L{/vm}

To przed {tt} = wojną. Odnosowanie samogłoski ą w wygłosie. |wojno{/tt} wylała raz, w dwudziestym {tt} dziewiątym. Wąska (podwyższona) i rozłożona wymowa samogłoski nosowej ą przed spółgłoską zwartą (stąd ą > un). |dziewiuntym{/tt} roku. To tam nad Wisło zalało wszystko {tt} = tereny. Wąska (podwyższona) wymowa grupy eN jako yN, czyli samogłoski e jako y przed spółgłoską nosową n. |terynty{/tt}, ale teraz na razie nie {tt} = wylewa. Realizacja e pochylonego jako y. |wylywa{/tt} tutaj. No obecnie są takie te te małe, płyno takie, bo je zapylóna. Nicht {tt} = ja, ‘jej’. Użycie formy biernika po przeczeniu zamiast dopełniacza. |jo{/tt} nie czyścił. A przed wojno {tt} = statki płynęły. Upowszechnienie form na czasownikowych form na -li niezależnie od rodzaju gramatycznego łączącego się z nimi rzeczownika oraz wąska wymowa odnosowanej samogłoski e jako y przed spółgłoską sonorną (płynną) l. |statki płynyli{/tt}. Przecież tutaj taki {tt} = był. Przejście wygłosowego -eł > -uł. |buł{/tt} state… stateczek „Panna Młodna” taki {tt} Charakterystyczna dla gwar Polski północnej wymowa samogłoski y jako głoski pośredniej między y oraz i. |małyi{/tt}, to on do Gorzędzieja {tt} = woział. Przejście wygłosowego -ił > -uł. |woziuł{/tt}, tam była żeż taka restauracja, ale taka polana, to tam sie ludzie bawili, to to nie było jak teraz, że zawjezie, a nic nie {tt} Charakterystyczna dla gwar Polski północnej wymowa samogłoski y jako głoski pośredniej między y oraz i. |przywióz{/tt}. On tak długo woział, aż wszystkich przywióz {tt} = z powrotem. Zwężona wymowa grupy eN jako eyN, czyli samogłoski e przed spółgłoską nosową m. |z powroteym{/tt}. Zawióz i {tt} Typowa północnopolska wymowa samogłoski y jako i (tożsama lub zbliżona). |przywióz{/tt}, nie. Tu w {tt} = Tczewie. |Szczewie{/tt} to był taki port {tt} = rzeczny. Realizacja e pochylonego jako y. |rzyczny{/tt} przed {tt} = wojną. Odnosowanie samogłoski ą w wygłosie. |wojno{/tt}. No teraz znowu majo budować, tam zaczno budować. Nad Wisło nie wolno było ani sie bawić, ani pływać. To nad jezioro… A tak mniej te ludzie, mniej sie tak jeździli. Bo czym mieli jeździć? Autobusów nie było, samochodów tyż nie było, to z kim. Popływać to można i w {tt} Turze — wieś kociewska w gminie Tczew, położona nad jeziorem Damaszką. |Turzu{/tt}, w {tt} Godziszewo — wieś kociewska w gminie Skarszewy, pow. starogardzki, położona nad Jeziorem Godziszewskim. |Godziszewie{/tt}. To tak so różne, te {tt} Zduny — wieś kociewska w gminie Starogard Gdański położona nad brzegiem Jeziora Zduńskiego. |Zdunyi{/tt}. Tam za Starogardem zaraz dużo tych jezior. Tu jeszcze Obozin je blis… niedaleko tak.